

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยหลัก ที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาในทุกด้านของสังคมและประเทศชาติ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้ยกระดับแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาเพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นพัฒนาคนเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยการพัฒนาเศรษฐกิจกลายเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเท่านั้น ไม่ได้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาต่อไป (สมนึก นนธิจันทร์, 2539 : 9) เพื่อเป็นการเตรียมและพัฒนาคนให้พร้อมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน โดยพัฒนาคนในชาติให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามที่ต้องการได้นั้น ต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและปลูกฝังคุณสมบัติที่ดี ที่พึงปรารถนาให้กับคนในชาติ เพราะการศึกษา คือกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” 2542 : 1-2)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างมากมายในระบบและกระบวนการจัดการศึกษาของชาติในเวลาต่อมา เช่น การประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคโลกาภิวัตน์และนำการศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศในปี พ.ศ. 2550 การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาอื่นๆ อีกหลายฉบับ โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นั้น นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่โดยรวมเอาหลักสูตรในระดับประถมศึกษา และหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาเดิมมารวมกันและจัดการศึกษาไปในแนวทางเดียวกัน โดยหลักสูตรได้ให้

ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ มีความสมดุลที่เป็นองค์รวม เน้นความสัมพันธ์ด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญาและสังคมที่ประสานกันทุกด้าน สามารถพึ่งพาตนเอง ด้านการคิด การปฏิบัติและตัดสินใจด้วยตนเอง ทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ รวมทั้งมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและโลก มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม (กรมวิชาการ. 2545 : 1) โดยสรุปเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือพลเมืองของชาติให้เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั่นเอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ไว้ดังนี้ มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผู้สอนต้องสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งในมาตรา 25 ได้กำหนดบทบาทให้รัฐ ส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (คำริ บุญชู. 2546 : 16-23)

จะเห็นได้ว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อตอบสนองและให้เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้เรียนในแต่ละบุคคลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องวางแผนการเรียนการสอนให้ดี โดยเฉพาะการเลือก จัดหา หรือใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับบทเรียน และผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง เพราะแหล่งเรียนรู้เป็นตัวสนับสนุนเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พันทิพา ดิงศภัทรี. 2531 : 11) ซึ่งสอดคล้องกับ เทพพิชิต ศรีวิพันธุ์ (2548 : 22-23) ที่กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

เพราะบุคคลมีความต้องการที่แตกต่างกันไปตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความพร้อมที่จะเรียนรู้ หากสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระหนึ่งที่สำคัญ และกำหนดไว้ให้เรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกลุ่มสาระที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชารวมกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของชาติ (กรมวิชาการ. 2545 : 3) โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญในองกามในด้านต่างๆ คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านเจตคติและค่านิยม ซึ่งเมื่อมองในภาพรวมแล้วพบว่า ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นั้น นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมแล้ว ยังมีทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดี ตลอดจนการนำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน เป็นศาสตร์แห่งการบูรณาการวิชาความรู้จากที่ต่าง ๆ วิธีการและแนวคิดของนักวิทยาศาสตร์ กระบวนการของนักคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ของศิลปะ นักดนตรี ประสพการณ์ของนักศิลปะ และทักษะการถ่ายทอดภาษาออกมา เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเรียนการสอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทั้งสิ้น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีที่ว่างในการจัดกิจกรรม และการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เหมาะสมเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนด ที่ผ่านมามีสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ใช้กันอยู่คือหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดเท่านั้น จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากคะแนนผลการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (National Test) ประจำปีการศึกษา 2548 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งพบว่า คะแนนกลุ่มสาระสังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรม ภาพรวมของเขต มีคะแนนเฉลี่ยที่ 17.22 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.05 เท่านั้น โดยสรุปพบว่าคะแนนอยู่ในกลุ่มที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ร้อยละ 38.39 กลุ่มพอใช้ ร้อยละ 48.96 และกลุ่มดี ร้อยละ 12.65 เท่านั้น (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2549 : 56) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาระบบ การเรียนการสอนในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งใน การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีชีวิตชีวา มีสีสันของการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน แหล่งการเรียนรู้ สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนต้อง หลากหลาย อาจมีตั้งแต่ของง่าย ๆ จำพวกกระดาษ ดินสอ ไปจนถึงอุปกรณ์การสื่อสาร เทคโนโลยีสมัยใหม่ คอมพิวเตอร์ บุคคล ปราชญ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ นอกจากนั้นการให้ ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติจริงก็ถือเป็นสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญด้วย (กรมวิชาการ. 2545 : 221)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมี ความประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดทำแผนนิเทศการศึกษา และแผนยุทธศาสตร์ ในการส่งเสริมและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนของครู และสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาต่อไป ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพ การจัดการศึกษาตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระสังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน โดยจำแนกตามระดับ

การศึกษา สาขาวิชาที่จบ และประสบการณ์ในการสอนของครูผู้สอน ใน โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียน
การสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

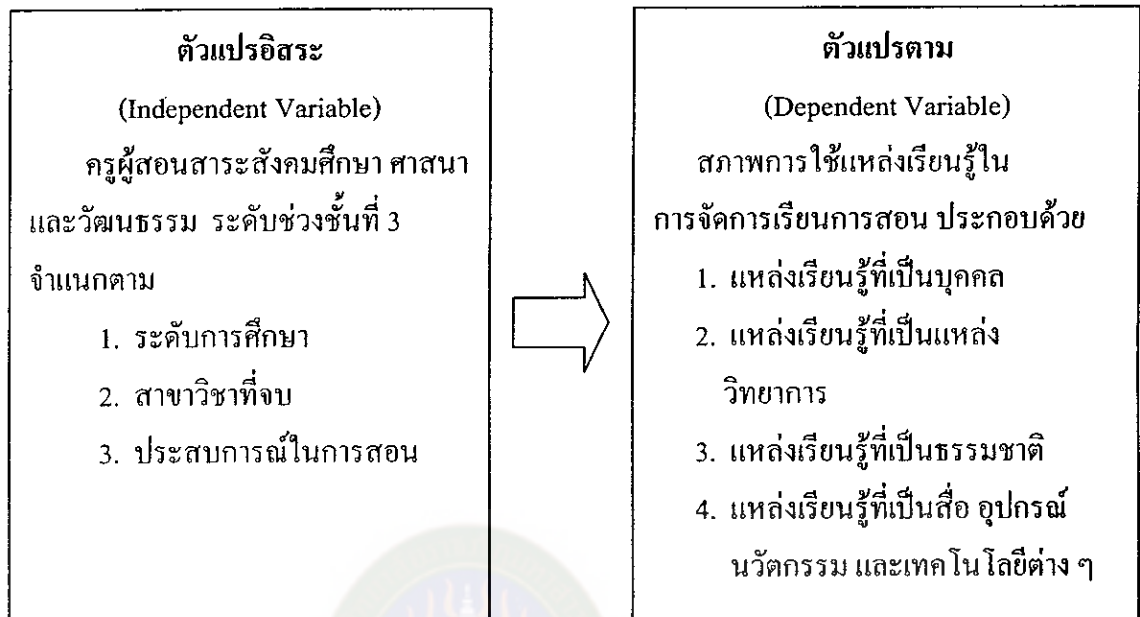
สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มี
ระดับการศึกษาต่างกัน จบการศึกษสาขาวิชาที่ต่างกัน และมีระยะเวลาและประสบการณ์ใน
การสอนต่างกัน มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้รูปแบบแนวทางการจัดและใช้แหล่ง
เรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ตามประเภทของแหล่งเรียนรู้ ซึ่งดัดแปลงมาจากแนวคิดของรามิเรซ (ชัยพจน์
รักงาม, 2542 : 31 ; อ้างอิงจาก Ramirec. 1954 : 386) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่ง
จำแนกแหล่งเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งความรู้ที่เป็นบุคคล
2. แหล่งความรู้ที่เป็นแหล่งวิทยากร
3. แหล่งความรู้ที่เป็นธรรมชาติ
4. แหล่งความรู้ที่เป็นสื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 203 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 134 คน ที่ได้จากการเทียบกลุ่มประชากรกับตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

3.1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 สาขาวิชาที่จบ จำแนกเป็น

- 1) สังคมศึกษา
- 2) อื่น ๆ

3.1.3 ประสบการณ์ในการสอน จำแนกเป็น

- 1) ประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี
- 2) ประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี
- 3) ประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี
- 4) ประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอน

สาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจำแนกตามประเภทของแหล่งเรียนรู้ คือ

- 3.2.1 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล
- 3.2.2 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งวิทยากร
- 3.2.3 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ
- 3.2.4 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

ต่างๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสิ่งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต ได้แก่ บุคคล สถานที่ สถาบันต่างๆ สิ่งของต่างๆ ธรรมชาติแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและเทคโนโลยีต่างๆ ที่ผู้เรียนเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.1 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล ได้แก่ บุคคลต่างๆ วิทยากร ภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

1.2 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งวิทยากร ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง อาคาร สถานที่ ที่เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ให้ความรู้ หรือเก็บรวบรวมความรู้ด้านต่างๆ ไว้ เช่น ห้องสมุด วัด ตลาด ร้านค้า โรงพยาบาล พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

1.3 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ สถานที่ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ บึง ทะเล ต้นไม้ ป่าไม้ สัตว์ป่า เป็นต้น

1.4 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครื่องยนต์กลไกต่างๆ เป็นต้น

2. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้สอนสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนใด โรงเรียนหนึ่งหรือหลายโรงเรียนรวมกัน จำแนกเป็น ประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี ประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี และประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำแนกเป็น ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

4. สาขาวิชา หมายถึง วิชาเอกหรือสาขาวิชาที่ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุด จำแนกเป็นสาขาวิชาสังคมศึกษา และสาขาอื่นๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบสภาพและระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งจะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดทำแผนการนิเทศการศึกษา และแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครู และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาต่อไป